

Referèndum o eleccions

OPINIÓ

EL REFERÈNDUM ÉS MOLT ÚTIL PER AFAVORIR LA MAJORIA DEL SÍ EN LES ELECCIONS IMMEDIATES A LA PROHIBICIÓ; PERÒ, SI NI AIXÍ ES PRODUUEIX, TOCARIA FRONT D'ESQUERRES AMB PDECAT A L'OPOSICIÓ

Ampliem una mica els terminis del plebiscit de Renan i passem de quotidià a anual. Ens hem afartat de votar. I si en qualsevol de les quatre o cinc vegades que els ciutadans de Catalunya han estat cridats a les urnes en tres anys, el resultat s'hagués aproximat al del 9N, ara no esperaríem a veure si abans de final d'any es produeix el fet més esperat i decisiu del sobiranisme: la victòria en vots.

No estariem com estem, ni com estarem, i estarem, i estarem, mentre no es produeixi aquesta majoria, que és l'objectiu fonamental de tot independentisme i de quasi tot el sobiranisme sincer. Amb referèndum o sense, cada vegada que anem a votar validem o invalidem *l'statu quo*: plebiscit intermitent.

Tot el que podem dir ara de Catalunya i d'Espanya és que, en el primer cas, dos terços dels vots i dels diputats estan en contra de la situació, sigui en l'àmbit territorial, en el social o en tots dos. La societat catalana vol canviar de forma molt majoritària, encara que les diverses opcions de canvi no comparteixin full de ruta i per això ens hàgim de quedar com estem. En el conjunt d'Espanya, en canvi, la proporció és inversa. Dos terços a favor de l'*establishment* i la Constitució i un terç en contra. Les Balears i el País Valencià també es distancien de la majoria espanyola. La discrepància és profunda, de model, i no sembla que hagi de disminuir en els propers anys. Més aviat al contrari.

Aquest any torna a tocar revàlida independentista. Si guanya el Sí, en el format de convocatòria que sigui, es produiran canvis importants a Catalunya i Espanya. Sense dubte. Si hi hagués referèndum, que no n'hi haurà, i guanyés el No, el sobiranisme hauria perdut la batalla, i amb ell tots els que considerem Catalunya una nació. En canvi, si hi ha

XAVIER
BRU DE SALA

eleccions, posem per cas, constituents segons els convocants i autonòmiques segons la legislació espanyola, i els partidaris de la independència tampoc arriben a la majoria absoluta dels vots vàlids (no dels emesos, ep!), no s'enfonsa el món ni de bon tros. Una altra legislatura curta i nova revàlida abans del 2020.

Suposem referèndum i que guanya el Sí: Només caldria negociar les formes, no invalidar el veredict. Suposem eleccions i que guanya el Sí: l'Estat propi estarà molt més a prop, però no forçosament la independència, ja que els amos de la partida global podrien imposar negociacions de nou estatus sense trencar formalment Espanya. La nova proposta, en un referèndum acordat, guanyaria de molt. Per això no convé el referèndum, tot i que convé arribar tan enllà com es

pugui, ja que la prohibició afavoriria, per no dir afavorirà, les opcions d'una majoria pel Sí en les urnes immediatament posteriors. Un escenari plausible, de canvi real.

Suposem ara que malgrat l'ambient contrari a la prohibició i el *crescendo* emocional, hi ha eleccions i el Sí es queda com està o reclusa una mica. Ni proclamació de la independència, ni negociació amb l'Estat sinó nou compàs d'espera. Com gestionar-lo? Gran dilema: o front nacional o front d'esquerres. Si la composició del nou Parlament propicia dues majories de caràcter sobiranista, una de similar a l'actual i una altra amb la nova o ja no tan nova esquerra, i si ERC pogués decidir un altre cop amb qui s'alia, què és millor per al Procés?

Les bateries neoconvergens, obcecades per evitar o revertir un gir social de Catalunya cap a l'esquerra, ja desapareixen contra la segona possibilitat. Ara bé, un cop assegurat que el PDECat no deixarà de ser independentista ni que passi a l'oposició, convé mirar què convé més per afavorir en el futur aquesta majoria, si tant i tant es resistís. Sense dubte, repetir l'operació Tripartit, amb un altre nom i sense el PSC. Aquella operació, per molt que ERC en sortís momentàniament escaldada, és la clau que obre la porta a l'esclat de l'independentisme. Sense l'aliança amb l'esquerra catalanista que va posar fi a l'ambigüitat del PSC i el va partir pel mig, amb els millors a favor del sobiranisme i la resta, del tot desermada, en les files de l'unionisme, no hi hauria Procés.

En un escenari de nova insuficiència del Sí com el descrit, l'única alternativa és buscar els vots que falten en la divisió de la nova esquerra. I si no governen no es dividiran.

Poeta i escriptora

Dones en temps turbulents

LA DERROTA DE HILLARY CLINTON TRUNCA L'IMPULS QUE DES DELS ANYS 60 HAVIA INCORPORAT LES DONES AL PODER EN ESCENARIS SOCIALDEMÒCRATES I LIBERAL-CONSERVADORS. MARINE LE PEN PRESIDENTA NO SERIA EQUIVALENT

Si la Història, en majúscules, hagués continuat empenyent els ritmes i les dinàmiques que encara no fa sis mesos tots crèiem gairebé infal·libles, hauríem commemorat el 8 de Març, Dia Internacional de la Dona, amb Hillary Clinton assegurada al despatx Oval. Però va passar que Clinton va ser percebuda com una peça de l'*establishment* que calia eliminar, més que no pas com la primera dona capaç d'arribar a la presidència dels EUA. De ben poc va servir que, a corre-cuita, nord-americans de progrés com el mateix Bernie Sanders i també Paul Krugman, Joseph Stiglitz, i uns quants més premis Nobel, alertessin de la necessitat de fer arribar aquella dona a dalt de tot, tot i que s'anomenés Clinton. Perquè els savis veien venir el què podia passar si Trump s'enfilava al poder. I comparteixo la sensació que l'estrepitós fracàs de Hillary Clinton representa alguna cosa més que la fallida del primer intent —amb possibilitats— d'arribada d'una dona a la presidència dels EUA. Unes quantes setmanes d'estirabots i cridòria *trumpianes* han fet de detonant perquè el pitjor de cada casa hagi tret el cap: l'eurodiputat polonès Janusz Korwin-Mikke proclamant que “Les dones han de cobrar menys perquè són més dèbils, més petites i menys intel·ligents” és com quan Trump diu a Clinton en ple debat “Vostè és una paia fastigosa”. La diferència és que Korwin-Mitte és eurodiputat d'un país on el Govern el presideix una dona, Beata Szydło, que no dóna un pas sense permís de l'autèntic home fort, l'ultra Jarosław Kaczyński. És com si la primera ministra Szydło fos una mena de senyora dels encàrrecs.

Pulsions així de misògines i masculistes enmig de la Unió Europea fan que personalitats sòlides com Angela Merkel i la mateixa Theresa May siguin per-

LLIBERT
FERRÍ
@Llibertferri

cebudes com dones a punt de tancar una etapa històrica. Com si fossin les supervivents d'uns temps en què l'arribada d'una dona a presidir un govern representava la reafirmació d'una *normalitat* durament conquerida i conservada. Normalitat que comença el 1960 a Sri Lanka quan Sirimavo Bandaranaike és elegida primera ministra, un cop assassinat el seu marit, el president. Normalitat que acull fins i tot perfils masculinitzants com la sionista de Golda Meir o la ultraliberal de Margaret Thatcher. Dones amb poder que, com la primera ministra de l'Índia, Indira Gandhi, recolzava en un potent clan familiar. Quelcom semblant al que donaria suport, al Pakistan, a Benazir Bhutto, que, a 35 anys, seria la primera dona cap de Govern d'un país musulmà. To-

tes dues van ser assassinades. I un dels motius dels botxins és que no suportaven veure dones governant-los. Dones poderoses sí, però algunes amb homes inspirant i tutelant el seu poder des de l'ombra, més enllà dels decorats polítics. Només l'arribada a la presidència del Govern de Noruega de Gro Harlem Brundtland el 1981 representa un punt d'inflexió en la normalitat conquerida. La primera ministra socialdemòcrata imposa desacomplexadament la paritat al Govern, un dels moments més brillants d'aquestes gairebé sis dècades de dones accedint al poder. Potser per això em costa imaginar Marine Le Pen presidenta de França donant continuïtat a aquests avenços, la matriu dels quals connecta amb els millors temps liberals del segle XX: Marine Le Pen defensant els drets de les dones? O millor potser, com la senadora russa, la putinista Valentina Matvienko defensant la “violència domèstica” com a mal menor per protegir la família?

Com deia al començament, és com si la cotització a l'alça del masclisme i de la misoginia fos una operació els padris i beneficiaris de la qual —ja es diguin Trump o Korwin-Mitte— estiguessin aprofitant aquest temps d'incertesa per passar comptes amb cent anys de llarga, lenta però irreversible marxa del feminisme en la construcció de societats igualitàries. I tot just haver escrit el mot *irreversible* m'adono que el meu cap m'interroga: de debò creus que la Història és irreversible? Podem fer que ho sigui. Vivim una involució que, si la volem amb data de caducitat, cal que ens capbussem en un rearmament moral: rescatar allò construït ahir, retornar al que vam ser, sense perdre de vista els condicionants d'avui.

Periodista